

ผลิตพืชปลอดสารด้วย...ปุ๋ยหมักชีวภาพ

ทิศทางเกษตร

เมื่อครั้งที่เดินทางไปกับโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเกษตรกรด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่มีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชปริมาณมาก หรือ โครงการ IPM DANIDA คราวนั้น ได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมและดูงานของงานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีหน้าที่ศึกษาและทดสอบงานวิชาการเกษตรแผนใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และรายได้ของเกษตรกรเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น โดยทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ได้มอบหมายให้งานวิชาการเกษตร ดำเนินการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดศูนย์ศึกษาดูงานต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม 1 ศูนย์และศูนย์เรียนรู้ชุมชน 20 ศูนย์ ทั้ง 20 ศูนย์นี้มี คุณธีระ วงษ์เจริญ หัวหน้างานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ และเป็น ประธานคณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม เป็นผู้ดูแลและให้คำปรึกษาแก่ศูนย์ ซึ่งคุณธีระบอกว่า งานวิชาการเกษตรได้เลือกคณะกรรมการการทำงานจากทางหน่วยราชการได้แก่ ประมง ปศุสัตว์ เพื่อกำหนดแนวทางค้นหากลุ่มศูนย์เรียนรู้ทั้ง 20 ศูนย์ โดยการลงพื้นที่เป้าหมาย พบผู้นำหรือปราชญ์ชาวบ้านของแต่ละชุมชน ค้นหากลุ่มอาชีพของชุมชนที่มีอยู่ศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนของชุมชนโดยคณะกรรมการและชาวบ้าน ความสำคัญของศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละแขนง ทั้งด้านความรู้ การผลิตและการตลาด ประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่มจะได้รับคือการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ค้นหาปัญหาาร่วมกันและเกิดความสามัคคีในกลุ่มและชุมชนทางงานวิชาการเกษตรได้จัดสัมมนาให้ความรู้เพิ่มเติม ซึ่งตอนนี้กลุ่มที่ประสบความสำเร็จและสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สนใจและประชาชนทั่วไป ได้แก่ กลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตร กลุ่มสมุนไพร/ภูมิปัญญาชาวบ้าน กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ กลุ่มเลี้ยงปลากระชังในกระชัง กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ

ธีระ วงษ์เจริญ

ในพื้นที่เดือนละ 2 พันลิตร..." คุณธีระ กล่าว

3 สำหรับปุ๋ยหมักชีวภาพ หมายถึง สารธรรมชาติที่ได้จากกระบวนการหมักกับ วัสดุคิปลจากธรรมชาติต่าง ๆ ทั้งพืชและสัตว์ จนสลายตัวสมบูรณ์เป็นอิมมัส วิตามิน ฮอโรโมน และสารธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งเป็นอาหารของดินและตัวเร่งการทำงานของสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในดินและที่อาศัยอยู่ปลายรากของพืช

การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพตามสูตรของงานวิชาการเกษตร มีวัสดุอุปกรณ์ดังต่อไปนี้ มูลสัตว์แห้งละเอียด 3 ส่วน, แกลบดำ 1 ส่วน, รำละเอียด 1 ส่วน, อินทรีวัดอุ้น ๆ ที่หาได้ง่าย เช่น ขุยมะพร้าว 3 ส่วน, น้ำสกัดชีวภาพ 1 ส่วน + น้ำตาล 1 ส่วน น้ำ 100 ส่วน คนจนละลายเข้ากันดี

วิธีการทำ ให้นำวัสดุต่าง ๆ มาผสมคลุกเคล้ากันจนเข้ากันดี ขั้นตอนมาให้ส่วนผสมของน้ำสกัดชีวภาพกับน้ำตาลและน้ำ ใส่บัวแล้วนำมารดบนกองวัสดุปุ๋ยหมัก แล้วคลุกให้เข้ากันให้ได้รับความชื้น

พอมาด ๆ อย่าให้แห้งหรือชื้นเกินไป หลังจากนั้นให้เกลี่ยกองปุ๋ยหมักบนพื้นซีเมนต์หนาประมาณ 1-2 คืบ คลุมด้วยกระสอบป่านทิ้งไว้ 4-5 วัน ตรวจดูความร้อนในวันที่ 2-3 ถ้าร้อนมากต้องเอากระสอบที่คลุมออกแล้วกลับกองปุ๋ยเพื่อระบายความร้อน ปุ๋ยหมักที่ดีจะมีกลิ่นหอม มีสีสีขาวของเชื้อราเกาะกันเป็นก้อนกลม

วิธีใช้ 1. ผสมปุ๋ยหมักชีวภาพกับดินในแปลงปลูกผักทุกชนิดในอัตราส่วน 1 กก./ 1 ตร.ม. 2. พืชผักอายุเก็บเกี่ยว 2 เดือนใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพคลุกกับดินรองก้นหลุมก่อนปลูกกล้าผักประมาณ 1 กำมือ 3. ไม้ผล ควบคุมก้นหลุมด้วยเศษหญ้าใบไม้แห้ง และปุ๋ยหมักชีวภาพ 1-2 กก. สำหรับไม้ผลที่ปลูกแล้วใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพหว่านตามแนวทรงพุ่ม 1-2 กำมือ/1 ตร.ม. แล้วคลุมด้วยหญ้าแห้งใบไม้แห้งแล้วรดน้ำสกัดชีวภาพให้ชุ่ม 4. ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้กระถางควรรีใส่ปุ๋ยหมักชีวภาพเดือนละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 กำมือ

การนำปุ๋ยหมักไปใช้อย่างประหยัดและได้ผลคือ ก่อนนำไปใช้ควรผสมปุ๋ยหมักชีวภาพกับปุ๋ยคอกเสียก่อน ในอัตราส่วนปุ๋ยหมักชีวภาพ 1 ส่วน/ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 10 ส่วน คลุกเคล้าให้เข้ากันดีแล้วนำไปใช้เช่นเดียวกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก

จะเห็นได้ว่าการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพต้องใช้ร่วมกับน้ำสกัดชีวภาพ สำหรับผู้ที่ยังไม่รู้จักรักการทำน้ำสกัดชีวภาพ โปรดติดตามตอนต่อไปในวันพรุ่งนี้

จีร์ ศรชัย

"...เมื่อปี 2535-2538 ได้ศึกษาว่า พืชไม่ ต้องใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมีก็อยู่ได้ พอปี 2540 จึงได้เลิกใช้สารเคมี หันมาใช้ น้ำสกัดชีวภาพและปุ๋ยชีวภาพแทน ซึ่งขณะนี้ที่ผลิตน้ำสกัดชีวภาพเพื่อใช้